

הרב ראם צפרי

התרחשות של נישואי אח ואחות כתוצאה מתרומת זרע

[1] גב' רינה פורת¹ העלתה את חשש נישואי אח ואחות ביולוגיים מתרומת תאי רבייה. היא דווחה על אירוע טרגי כזה בת"א. בשיחת טל' עם הגב' פורת, התברר שמדובר באירוע מפורסם בסמוך להקמת המדינה, וקרוב לוודאי שלא מדובר באחים למחצה דרך הזרעה מלאכותית, אלא כדרך כל הארץ, אלא שהאחים למחצה לא ידעו על הקרבה עד לאחר התקשרותם העמוקה.

[2] העורך התעניין לגבי פרטי האירוע. רציתי לעדכן שנמצאת בספרות התורנית ב"המאור"², התייחסות לאירוע ממשי שהתרחש בסיאטל, ארה"ב.

[3] פרטי האירוע: תרומת זרע מפלוני ללאה הביאה לידי הפרייתו של לאה, וכתוצאה מכך, נולד לה בן. מהזרע של אותו תורם הופרתה רחל, וכתוצאה מכך, נולדה לה בת. לימים, הילדים הללו הכירו זה את זה והתכוונו להינשא. כל הנפשות הפועלות היו יהודים: תורם הזרע, אם הבת, אם הבן, וגם שני הבעלים המאמצים. הרופא הגוי, שטיפל בשתי האמהות בזמנו, הקפיד לתעד כל טיפול כולל רישום של תורם הזרע, שמר על קשר אתן, וקיבל משתי האמהות עדכון על החתונה המתקרבת של ה"אחים למחצה". הרופא קלט את חומרת העניין, החל בביירוים משפטיים, ובמקביל הוא פנה בשאלת רב מכיוון שכל הנפשות הפועלות היו יהודים. השאלה היא: האם מוטל עליו להודיע לבני הזוג את העובדה הנוראה בכדי להצילם מאיסור כרת?

ב] הדיון ההלכתי מסביב לאותו האירוע

[4] הרב הנשאל, הרב משה לאנדינסקי, הרב של קהילת בקור חולים, מחזיקי הדת בסיאטל, פנה בשאלה אל עורך "המאור", הרב מאיר אמסעל, והוא מיקד את השאלה בנאמנות הרופא – האם יש להסתמך על עדותו המוצקה ולהודיע לזוג הצעיר. בלי עדות הרופא הגוי, היה ניתן להקל וללכת אחרי הרוב, ולהניח שלא מדובר באותו התורם.

[5] הרב מאיר אמסעל השיב שבודאי עליו להודיע לזוג הצעיר, ואם הם לא יקבלו, עליו לנסות להפרישם באמצעים שונים, כולל העדכון על המומים אשר צפויים בנולדים מנישואי אחים. כאשר לנאמנות הרופא, מדובר כאן

1. אסיא ע"א-ע"ב, עמ' 203, לעיל עמ' 217.

2. המאור, שנה כד' קונטרס ו' (רה), תשל"ב, עמ' 21-22.

בדבר העשוי להתגלות [ניתן לבקש מהרופא שיראה לו את המסמכים], ובמסיה לפי תומו אשר מעניק נאמנות גם לעדות גוי, ואין לו שום אינטרס לפגוע בבני הזוג³. לאור זאת, אין שום ספק בעדותו של הרופא הגוי.

[6 בגיליון הבא שם⁴, התפתח דיון מעניין: האם אכן יש וודאות שיש להם אב משותף, שכן, יתכן שהבעל נתרפא, והילד הוא בעצם מהבעל ולא מהתורם פלוני. זו דעת הרב אברהם מאיר איזרעאל, רב קהילת הוניהאד, ברוקלין. לעומתו, עורך ה"מאור", הרב מאיר אמסעל, טען שיש וודאות על האבהות מכיוון שהיה כאן ליווי רפואי צמוד, והרופא היה בסוד העניינים [כולל מצבם הרפואי של הבעלים לאורך זמן], ולפיכך, יש לרופא נאמנות. לכן, אין ספק שהם אחים גמורים מאתו האב.

הרב ראם צפרי

מקור: אסיא עז-עז, עמ' 195-196 (2006)

3. לענ"ד, יותר מכך, האינטרס שלו הפוך – שכן כל הצלחה של הצאצאים היא הצלחה שלו, ולפיכך אמור להיות לו עניין בנישואי הנולדים מהטיפולים שלו, וזו גם הסיבה שהוא ערך מעין "מחקר אורך" אחרי התפתחות הנולדים מההזרעות המלאכותיות בכדי לוודא שהם מתפתחים באופן נורמאלי. ר"צ.
4. **המאור** שנה כד' קונטרס ז' (רה), תשל"ב, עמ' 5-6.